

LANDBOUW

Boeren zetten zich als enigen serieus in om circulair te werken, maar het levert ze niets op, stelt **Sieta van Keimpema**.

Koeien op stal bij een melkveehouderij in Reeuwijk. FOTO BART MAAT

Kringlooplandbouw is **niet reëel**

Na de Houtskoolschets van Gerda Verburg en de visies van Sharon Dijksma (hoogproductieve landbouw redt het klimaat) en Martijn van Dam (afschaffing inkomensubsidies) kwam de huidige minister van landbouw Carola Schouten onlangs met haar droomscenario: kringlooplandbouw. Aan de gepresenteerde visie ontbreekt weer eens één ding: praktische kennis van de landbouw.

De landbouw is momenteel de enige sector die het aardig lukt om circulair te zijn. Onder andere door tonnen voedselresten uit de humane voedselindustrie te verwerken en door CO₂ op grasland en in akkergewassen vast te leggen. Geen andere sector presteert dit.

Desondanks zijn aan de Klimaat Tafel de boerenbelangen verkwanseld. Onze eigen 'landbouwvoormannen' werken mee aan het demoniseren van hun achterban. En protesteren niet als twee decennia CO₂-reductie door de landbouw

wordt weggepoetst ten gunste van de vervuilende sectoren die in deze periode hun uitstoot sterk verhoogden. Bij het Deltaplan Biodiversiteit heersen dezelfde mores: alleen de zuivelindustrie heeft toegezegd de controle op de boeren te borgen.

Kinderlijk eenvoudig

Met de jaknikkers die nu aan tafel zitten is het kinderlijk eenvoudig om de landbouw tot zondebok voor alle klimaatschade te maken.

Zwak punt in de ministeriële visie over kringlooplandbouw is realiseerbaarheid. Haalbaarheidsonderzoeken en kosten-batenanalyses ten aanzien van de kostprijsontwikkeling per liter melk ontbreken. Ook is onduidelijk hoe we omgaan met internationale handelsverdragen waarbij klimaatschadelijke productiemethodes over onze grenzen komen. Kringlooplandbouw betekent meer arbeid. Hoe gaan we dit arbeidsvraagstuk oplossen nu boeren al op hun tenen lopen om aan alle onzin-

nige, opgelegde regels te voldoen?

Tot op heden wordt elke kostenverhoging voor de boeren door nieuwe (boven)wettelijke eisen afgedaan met onverschilligheid. De staatssteunbeschikking fosfaatrechtenstelsel is daar een voorbeeld van: het fosfaatrechtenstelsel verhoogt de kostprijs per liter melk met 8 procent, maar omdat melkveehouders deze kosten nergens kunnen verhalen voldoet het aan de staats-

Hoe gaan we dit vraagstuk oplossen nu boeren al op hun tenen lopen om aan alle regels te voldoen?

steunvoorwaarden. Terwijl beleidsmakers zich goed realiseren dat dit zal leiden tot meer bedrijfsbeëindigingen.

Ook de zuivelindustrie is een ster in

het verhogen van de kostprijs van melk zonder meetbare, positieve resultaten voor de melkveehouders. En mengt vervolgens zelf plantaardige oliën door onze melk.

De laatste landbouwministers, staatssecretarissen en landbouwvoormannen hebben ons verder afgebracht van kringlooplandbouw dan ooit: het inkomen van de gemiddelde boer lag vorig jaar op slechts 47,5 procent van dat van de gemiddelde burger (bron: Eurostat). En dit was dan ook nog eens het hoogste landbouwincome in twaalf jaar tijd.

Voordat minister Schouten de boeren nog meer kostenverhogende en concurrentievervalsende maatregelen oplegt, stel ik voor er eerst voor te zorgen dat boeren hun volledige kostprijs betaald krijgen uit de markt. Wellicht dat marktpartijen die zelf nooit de rekening betalen voor hun eisen en wensen zich dan ook bewust worden van wat een kringloop daadwerkelijk moet zijn: het in stand houden van de balans.

Sieta van Keimpema
voorzitter Dutch
Dairymen Board